

150. výročie narodenia Jozefa Gregora Tajovského

Banská Bystrica, 18. - 19. október 2024 - Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici v spolupráci s Akadémiou umení v Banskej Bystrici a obcou Tajov pripravili slávnostné podujatie k 150. výročiu narodenia Jozefa Gregora Tajovského pod názvom „Život musí mať cveng“.

Osobnosť Jozefa Gregora Tajovského

(narodený 18. 10. 1874 Tajov – Jabříková, zomrel 20. 5. 1940 Bratislava)

Jozef Gregor-Tajovský bol popredný predstaviteľ slovenskej literatúry konca 19. a prvej polovice 20. storočia ako významný slovenský prozaik a dramatik. Jeho hry boli súčasťou repertoára Národného divadla v Prahe i Slovenského národného divadla v Bratislave, profesionálnych a ochotníckych divadiel. K najvýznamnejším dielam jeho rozsiahlej tvorby patria prózy z dedinského prostredia Mamka Pôstková, Z dediny, Omrvinky, starootcovský cyklus Do konca, Žliebky, Prvé hodinky i literárne spracované zážitky z vojny Rozprávky z Ruska, či divadelné hry Ženský zákon, Statky zmätky a iné. J. G. Tajovský sa venoval tiež publicistike a prekladateľskej tvorbe. Významnou mierou sa zaslúžil o formovanie umeleckej spolkovvej činnosti. V Bratislave bol, spolu s manželkou spisovateľkou Hanou Gregorovou, zakladajúcim členom Umeleckej besedy. Po vojne pracoval v kancelárii pre umiestňovanie legionárov a pomohol mnohým z nich získať prácu.

Dokumentácia osobnosti Tajovského v Literárnom a hudobnom múzeu

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici - Literárne a hudobné múzeum (LHM) spravuje rozsiahly fond venovaný prozaikovi a dramatikovi J. G. Tajovskému. Za vyše päťdesiatpäť rokov svojej činnosti nadobudlo múzeum cennú kolekciu zbierkových predmetov, ktoré vedecky zhodnocuje a prezentuje verejnosti. Realizovalo množstvo výstav, odborných a popularizačných podujatí, edičných titulov zameraných na zhodnotenie prínosu Tajovského pre umenie a spoločnosť v spolupráci s odborníkmi na interdisciplinárnej úrovni doma i v zahraničí. Návštevnícky úspešná a vyhľadávaná je už od roku 1968 vysunutá expozícia LHM v Pamätnom dome Jozefa Gregora-Tajovského v Tajove. Expozícia bola otvorená 19. mája 1968. Múzeum aktívne spolupracuje s potomkami spisovateľa.

Aktivity venované Jozefovi Gregorovi Tajovskému pri príležitosti 150. výročia narodenia

Knižnica a múzeum v spolupráci s partnermi pripravili pri tejto príležitosti viacero aktivít v rámci širšie koncipovaného projektu. Podujatia sa uskutočnia v Banskej Bystrici a obci Tajov.

18. októbra 2024 sa o 14.00 h v spoločenskej sále Štátnej vedeckej knižnice uskutoční slávnostná inaugurácia novej poštovej známky Osobnosti: Jozef Gregor Tajovský (1874 - 1940) v spolupráci

s Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky – Sekciou elektronických komunikácií a poštových služieb. Známku pri tejto príležitosti vydala Slovenská pošta a. s. Knižnica zároveň predstaví dve nové výberové personálne bibliografie: **Jozef Gregor Tajovský v slovenskej a českej tlači** a **Hana Gregorová v slovenskej a českej tlači**, ktoré spracovali pracovníci Oddelenia výskumu a bibliografie.

O 17. 00 h sa v divadelnej sále Akadémie umení v Banskej Bystrici predstavia študenti s naštudovaním Tajovského hry: **Hriech**. Podujatia sa zúčastnia potomkovia J.G.Tajovského a Hany Gregorovej, zástupcovia usporiadateľských a partnerských inštitúcií.

19. októbra 2024 bude podujatie pokračovať prehliadkou expozície v Pamätnom dome Jozefa Gregora Tajovského v Tajove, pietnym aktom na miestnom cintoríne a spoločenským posedením.

Tajovský ako súčasť vzdelávacích programov a výstavnej činnosti múzea

150. výročiu J. G. Tajovského boli celoročne venované aj vzdelávacie programy LHM pre školskú mládež. Prezentácia osobnosti J. G. Tajovského sa odrazila aj v publikačnej činnosti pracovníkov múzea. Múzeum v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou – Literárnym múzeom v Martine a Múzeum mesta Bratislavy pripravujú spoločnú výstavu, ktorá by mala byť verejnosti prístupná v polovici novembra v SNK – Literárnom múzeu v Martine.

Zdroj: Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici